

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до інформації про діяльність підприємства – аналіз фінансово
господарської діяльності та ризиків по ДП «Кривбасшахтозакриття»,
за 2024 рік

I. Загальні відомості

Державне підприємство «Кривбасшахтозакриття» (далі ДП «КШЗ») створене відповідно до Наказу Міністерства промислової політики України від 25.06.2004р. №315 з метою удосконалення організації виконання проектів реструктуризації підприємств з підземного видобутку залізної руди Криворізького басейну.

Основними показниками діяльності є виконання послуг по транзиту, прийому та акумуляції шахтної води і промислових стоків підприємств Кривбасу в ставок-накопичувач б. Свистунова та щорічного скиду в ріку Інгулець, відповідно затвердженого регламенту. Виробничі потужності підприємства дають можливість прийняти щорічно в ставок-накопичувач близько 13 млн. м³ шахтної води та перекачати через хвостосховище ДП «КШЗ» до 8 млн.м³.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 02.03.1998 № 258 забезпечує виконання робіт відповідно до затверджених проєктів «Ліквідація ш. «Гігант», затверджений наказом Мінпромполітики України від 08.06.2001 № 238; «Обґрунтування ліквідації ш. «Саксагань», затверджений наказами Мінпромполітики України від 22.03.2001 № 113 та від 31.08.2010 № 422; «Ліквідація ш. «Першотравнева», затверджений наказом Мінпромполітики України від 26.11.2001 № 192. Згідно даних проєктів на ДП «КШЗ» покладено функції з виконання наступних робіт: виконання заходів з ліквідації об'єктів; здійснення після ліквідаційного моніторингу; усунення негативних екологічних наслідків діяльності гірничорудних підприємств та пов'язаних з цим капітального будівництва; вирішення соціальних проблем, які виникають в процесі реструктуризації; відселення мешканців з екологічно небезпечних територій. Відповідно до ст. 90 п. 7 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 №2456-VI (зі змінами) фінансування проєктних робіт повинно здійснюватися виключно за рахунок коштів обласного бюджету, за програмою природоохоронних заходів місцевого значення, проєкти реструктуризації та ліквідації об'єктів підприємств з підземного видобутку залізної руди.

Організаційна структура підприємства налічує в своєму складі 2 дільниці, які є єдиним промисловим комплексом. Одна з них є основною – дільниця гідротехнічних споруд та автотранспортна дільниця.

Дільниця гідротехнічних споруд налічує дві плавучі насосні станції на ставку-накопичувачі б. Свистунова та дві стаціонарні насосні станції: фекальна та насосна на хвостосховищі.

До числа допоміжних відноситься автотранспортна дільниця.

Середньооблікова кількість штатних працівників 93 особи.

З метою виконання діючих нормативних актів щодо скорочення витрат, протягом 2024 року на ДП «КШЗ» вжиті зазначені заходи.

Стратегічний план розвитку ДП «КШЗ» на 2024 – 2028 роки та Інвестиційний план ДП «КШЗ» на 2024 – 2028 роки затверджено Фондом державного майна України 18 вересня 2023 року (супровідний лист Фонду державного майна України від 18.09.2023 №10-51-23918, СЕД АСКОД ДП «КШЗ» №252 від 18.09.2023).

Фінансовий та інвестиційний план на 2024 рік ДП «КШЗ» затверджено 18.09.2023 року (супровідний лист Фонду державного майна України від 18.09.2023 №10-51-23918, СЕД АСКОД ДП «КШЗ» №252 від 18.09.2023).

Фінансовий план (коригований) на 2024 рік затверджено 18.07.2024 року (супровідний лист Фонду державного майна України від 18.07.2024 №10-51-19689, СЕД АСКОД ДП «КШЗ» №301 від 19.07.2024).

Колективний договір державного підприємства «Кривбасшахтозакриття», термін дії до 09.10.2024 року, між адміністрацією та трудовим колективом, прийнято на загальних зборах трудового колективу 17 вересня 2021 року зареєстровано і оприлюднено на офіційному веб-сайті виконкому Центрально-Міській районної у місті ради 29 вересня 2021 року, реєстраційний №106, із змінами та доповненнями зареєстрованими і оприлюдненими на офіційному веб-сайті виконкому Центрально-Міській районної у місті ради 05 серпня 2022 року, реєстраційний №5/37-1813.

Колективний договір між Роботодавцем та Профспілковим комітетом Державного підприємства «Кривбасшахтозакриття» на 2024 – 2028 роки, прийнятий на загальних зборах трудового колективу ДП «КШЗ» 04 жовтня 2024 року, зареєстрований та оприлюднений 09 жовтня 2024 року на офіційному вебсайті Саксаганського виконкому районної у місті ради, за реєстровим номером №50.

II. Аналіз фінансово господарської діяльності

ДП «КШЗ» здійснило аналіз фактичних показників фінансово – господарської діяльності підприємства за 2024 рік з плановими показниками, в наведеній нижче таблиці зазначені дані порівняльного аналізу:

Код рядка фінплану/звіту про виконання фінплану	Найменування показника	План	Факт	Відхилення	
				+/-	%
1000	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	67623	63530	-4093	94
1010	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	51448	42940	-8508	83
1020	Валовий прибуток (збиток)	16175	20590	4415	127
1030	Адміністративні витрати	9832	9657	-175	98
1070	Інші операційні доходи	52075	9170	-42905	18
1080	Інші операційні витрати	51713	13279	-38434	26
1100	Фінансовий результат від операційної діяльності	6705	6824	119	102
1150	Інші доходи	268	259	-9	97
1160	Інші витрати	268	259	-9	97
1170	Фінансовий результат до оподаткування	6705	6824	119	102
1180	Витрати з податку на прибуток	1207	1228	21	102
1200	Чистий фінансовий результат, у т.ч.:	5498	5596	98	102
1201	Прибуток	5498	5596	98	102
1310	ЕБИТДА	8592	9117	525	106
1400	Матеріальні витрати, у т.ч.:	73744	32796	-40948	44
1410	Витрати на оплату праці	21688	21886	198	101
1420	Відрахування на соціальні заходи	4457	4724	267	106
1430	Амортизація	1887	2293	406	122
1440	Інші операційні витрати	11217	4177	-7040	37
1450	Усього	112993	65876	-47117	58
1200	Чистий фінансовий результат	5498	5596	98	102
2110	Сплата податків та зборів до Державного бюджету України (податкові платежі) усього, у т.ч.:	17012	15765	-1247	93
2111	податок на прибуток підприємств	1188	1257	69	106
2112	Податок на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету за підсумками звітного періоду	10200	8471	-1729	83
2115	відрахування частини чистого прибутку державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями	4330	4655	325	108
2118	податок на доходи фізичних осіб	971	1035	64	107
2119	інші податки та збори (розшифрувати)	323	347	24	107
2120	Сплата податків та зборів до місцевих бюджетів (податкові платежі), усього, у т.ч.:	5312	6088	776	115
2121	податок на доходи фізичних осіб	2912	3107	195	107
2122	земельний податок	2400	2981	581	124
2130	Інші податки, збори та платежі на користь держави, усього, у т.ч.:	4437	4788	351	108
2133	єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	4437	4788	351	108
2200	Усього виплат на користь держави	26761	26641	-120	100

6000	Необоротні активи, усього, у тому числі:	63888	63858	-30	100
6001	основні засоби	8811	8749	-62	99
6002	первісна вартість	61972	62275	303	100
6003	знос	53161	53526	365	101
6010	Оборотні активи, усього, у тому числі:	48274	59271	10997	123
6011	дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	12000	15569	3569	130
6012	дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2000	5461	3461	273
6013	гроші та їх еквіваленти	720	122	-598	17
6020	Усього активи	112162	12129	10967	110
6030	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	243	236	-7	97
6040	Поточні зобов'язання і забезпечення	41816	52664	10848	126
6041	поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	920	4587	3667	499
6042	поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	40796	47364	6568	116
6050	Усього зобов'язання і забезпечення	42059	42900	10841	126
6080	Власний капітал	70103	70229	126	100

Усього доходів підприємства передбачено одержати за 2024 рік 119966 тис. грн., фактично одержано 72959 тис. грн., відхилення становить 47007 тис. грн. Відхилення виникли внаслідок відсутності фінансування з обласного бюджету за бюджетною програмою; станом на 29.01.2025 року відсутності розпорядження Кабінету Міністрів України «Про скидання надлишків зворотних вод у р. Інгулець у 2024-2025 роках», тобто запланований у 4 кварталі 2024 року скид шахтної води, не з вини ДП «КШЗ», не виконано взагалі; в результаті коливання фактичних об'ємів Замовниками послуг з акумуляції і транзиту шахтної води та промстоків; збільшенням обсягу споживання послуг субабонентами по транзиту.

Усього витрати підприємства на виконання виробничої програми відповідно до фінансового плану на 2024 рік передбачались в сумі 114468 тис. грн., фактичні витрати 67363 тис. грн., відхилення становить 47105 тис. грн. Відхилення сталися за рахунок коливання фактичних об'ємів Замовниками послуг та внаслідок відсутності станом на 29.01.2025 року розпорядження Кабінету Міністрів України «Про скидання надлишків зворотних вод у р. Інгулець у 2024-2025 роках», тобто запланований у 4 кварталі 2024 року скид шахтної води, не з вини ДП «КШЗ», не виконано взагалі, відповідно заплановані витрати пов'язані зі скидом шахтних вод зменшені протягом звітного періоду; збільшення витрат зі страхових випадків з тимчасової непрацездатності; зменшення витрат за робочими проектами ліквідації; виконанням заходів з мінімізації витрат.

На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2024 року збільшено позитивний фінансовий результат від операційної діяльності проти планових показників. План 6705 тис. грн., факт 6824 тис. грн. Враховуючи викладене, та виконанням плану заходів з підвищення операційної ефективності підприємства, за 2024 рік чистий фінансовий результат, у тому числі прибуток, становить 5596 тис. грн., проти планових показників 5498 тис. грн.

Сплата податків, зборів та інших обов'язкових платежів підприємства усього на користь держави в звітному періоді планувалось здійснити в сумі 26761 тис. грн., фактично виплат на користь держави 26641 тис. грн. Відхилення в сумі -120 тис. грн. виникли виключно внаслідок несплати Замовниками послуг ДП «КШЗ» по транзиту та акумуляції шахтної води у 4 кварталі 2024 року в загальній сумі 9048344,63 гривень, у тому числі: 1. АТ «Кривбасзалізрудком» ЄДРПОУ 00191307 сума простроченої дебіторської заборгованості з акумуляції шахтної води станом на 01.01.2025 року становить 5819143,50 грн. На адресу АТ «Кривбасзалізрудком» були направлені листи-вимоги (претензії) ДП «КШЗ»: від 02.09.2024 №464/01-04; від 12.09.2024 №485/01-04; від 03.10.2024 №522/01-08; 03.10.2024 №523/01-08;

18.10.2024 №569/01-04; 26.11.2024 №637/01-04; 16.12.2024 №690/01-04, станом на сьогоднішнього заборгованість не погашена. У засобах масової інформації було розміщено звернення правління АТ «Кривбасзалізрудком» до Президента України В. ЗЕЛЕНСЬКОГО (лист від 13.12.2024 №336-СН/53-01) стосовно скрутного фінансового становища підприємства. В подальшому у разі несплати АТ «Кривбасзалізрудком» заборгованості, ДП «КШЗ» будуть вжиті заходи щодо примусового судового стягнення; 2. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» ЄДРПОУ 24432974 сума простроченої дебіторської заборгованості з транзиту та акумуляції шахтної води станом на 01.01.2025 року становить 3229201,13 грн. На адресу ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» були направлені листи-вимоги (претензії) ДП «КШЗ» від 12.12.2024 №683/01-04 та 23.12.2024 №708/01-04. 03 січня 2025 року заборгованість частково погашена в сумі 1641594,88 грн. В подальшому у разі несплати ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» заборгованості, ДП «КШЗ» будуть вжиті заходи щодо примусового судового стягнення.

Зміни у звіті про фінансовий стан за звітний період відбулись за рахунок наступного:

1. Необоротні активи за планом 63888 тис. грн., фактичні показники 63858 тис. грн., відхилення -30 тис. грн., у тому числі:
 - внаслідок руху основних засобів і МНМА сума відхилень проти плану становить - 62 тис. грн.;
 - незавершені капітальні інвестиції за планом 54769 тис. грн., факт 54801 тис. грн., збільшення вартості відбулось за рахунок відображення витрат на утримання об'єкта будівництва, сума відхилень проти плану 30 тис. грн.;
 - фактична вартість нематеріальних активів становить 308 тис. грн., за планом 308 тис. грн., змін вартості протягом 2024 року не відбувалось.
2. Оборотні активи за планом 48274 тис. грн., фактичні показники 59271 тис. грн., відхилення 10997 тис. грн., у тому числі:
 - дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги за планом 12000 тис. грн., факт 15569 тис. грн., збільшення в сумі 3569 тис. грн. відбулось за рахунок коливання обсягів, зростання тарифів та цін по виконанню робіт та послуг, які виконує ДП «КШЗ», та в зв'язку із несплатою Замовниками послуг ДП «КШЗ» у 4 кварталі 2024 року (інформація надана у попередньому абзаці цієї пояснювальної записки);
 - дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом за планом 2000 тис. грн., факт 5461 тис. грн., збільшення в сумі 3461 тис. грн. відбулось за рахунок сплати авансових платежів протягом 2024 року згідно Податкового Кодексу України від 02.12.10 №2755-VI;
 - гроші та їх еквіваленти за планом 720 тис. грн., факт 122 тис. грн., зменшення залишку грошових коштів в національній валюті в сумі 598 тис. грн. відбулося за рахунок спрямування грошових коштів в звітному періоді на виконання виробничої регламентної програми підприємства, та за рахунок проведених платежів по зарплатному проєкту на транзитному-поточному рахунку;
 - запаси за планом 2300 тис. грн., факт 1827 тис. грн., зменшення в сумі 173 тис. грн. сталося внаслідок придбання виробничих запасів протягом 2023 року, використання яких здійснено у звітному періоді згідно виробничої регламентної програми 2024 року;
 - інша поточна дебіторська заборгованість за планом 80 тис. грн., фактичні показники відсутні, відхилення -80 тис. грн.;
 - інші оборотні активи за планом 31174 тис. грн., факт 36292 тис. грн., збільшення в сумі 5118 тис. грн. відбулось внаслідок відображення у складі інших оборотних активів не погашених поточних витрат за робочими проєктами ліквідації, до вирішення питання щодо відновлення фінансування за бюджетною програмою з

обласного бюджету «Реструктуризація підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу».

3. Довгострокові зобов'язання і забезпечення за планом 243 тис. грн., факт 236 тис. грн., зменшення в сумі 7 тис. грн. відбулось за рахунок зменшення відстрочених податкових зобов'язань з різниці амортизації переоцінених ОЗ.
4. Поточні зобов'язання і забезпечення за планом 41816 тис. грн., факт 52664 тис. грн., відхилення 10848 тис. грн., у тому числі:
 - 4.1 Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги за планом 920 тис. грн., факт 4587 тис. грн., збільшення в сумі 3667 тис. грн. відбулось за рахунок зросту цін виконаних спеціалізованих послуг (гірничорятувальне обслуговування, проведення регламентних робіт на ставку накопичувачу б. Свистунова, електроенергія, тощо) Підрядниками, та збільшенням обсягів з перекачки поверхневих стічних вод;
 - 4.2 Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом за планом 40796 тис. грн., факт 47364 тис. грн., відхилення 6568 тис. грн., у тому числі:
 - внаслідок відсутності, з 2015 року по теперішній час, фінансування з обласного бюджету за бюджетною програмою «Реструктуризація підприємств з підземного видобутку залізної руди» на сплату податку на землю, відбулось збільшення заборгованості з податку на землю в сумі 6826 тис. грн. (нараховано за 2024 рік за розрахунком 9807 тис. грн., сплачено 2981 тис. грн.), станом на 01.01.2024 року заборгованість становила 39806 тис. грн., на 31.12.2024 року становить 46632 тис. грн.;
 - на виконання Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 №138 (із змінами згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2020 року №349 - 80 % чистого прибутку перераховується до Державного бюджету України з 01.01.2020 року), протягом 2024 року ДП «КШЗ» здійснило нарахування, та сплату в поточному році, відповідно відбулось зменшення заборгованості перед бюджетом в сумі -179 тис. грн. (нараховано за 2024 рік за розрахунком 4476 тис. грн., сплачено 4655 тис. грн.). Станом на 31.12.2024 року заборгованість зі сплати частини чистого прибутку (доходу) становить 653 тис. грн., яка є поточною і буде погашена в термін згідно чинного законодавства;
 - на виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами звітного періоду збільшено чистий фінансовий результат (прибуток) проти показників минулого року, відповідно відбулось збільшення заборгованості станом на 31.12.2024 року з податку на прибуток в сумі 71 тис. грн. Заборгованість з податку на прибуток є поточною і буде погашена в термін згідно чинного законодавства;
 - військовий збір як обов'язковий платіж стягується на підставі п. 16¹ підрозділу 10 Перехідних положень Податкового кодексу України. З 1 грудня 2024 року положення ПКУ щодо військового збору із зарплатних доходів були оновлені Законом від 10.10.2024 № 4015 і ставка військового збору з 1,5% зросла до 5%, відповідно відбулось збільшення заборгованості зі сплати військового збору в сумі 8 тис. грн. Заборгованість з військового збору на сьогодні погашена в повному обсязі.
 - 4.3 Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці за планом відсутня, факт на 31.12.2024 року 587 тис. грн. - це оплата праці працівникам за другу половину грудня 2024 року, 03 січня 2025 року погашена в повному обсязі. Розрахунки по оплаті

- праці протягом звітнього періоду здійснювались своєчасно, відповідно до умов колективного договору.
- 4.4 Інші поточні зобов'язання за планом відсутні, факт на 31.12.2024 року 5 тис. грн. – це профвнески утримані із заробітної платні за грудень 2024 року, 03 січня 2025 року погашені в повному обсязі.
- 4.5 Поточні забезпечення – забезпечення виплат відпусток за планом 100 тис. грн., факт на 31.12.2024 року 121 тис. грн., зміни відбулись внаслідок проведеної інвентаризації не використаних відпусток станом на 31.12.2024 року.
5. Власний капітал підприємства за планом 70103 тис. грн., на кінець звітнього періоду складає 70229 тис. грн., зміни відбулись внаслідок наступного:
- 5.1 Статутний капітал підприємства за планом, та на 31.12.2024 року становить 5412 тис. грн. На протязі звітнього періоду зміни не відбувались.
- 5.2 Капітал у дооцінках за планом 1018 тис. грн., факт 962 тис. грн., відхилення -56 тис. грн. На протязі звітнього періоду проведено витрати з амортизації переоцінених ОЗ за податковим обліком, відповідно у структурі власного капіталу відбулись зміни: збільшення додаткового капіталу на різниці з амортизації переоцінених ОЗ за податковим обліком, за рахунок відображення зазначених витрат у складі нерозподіленого прибутку, та спрямуванням на розвиток виробництва.
- 5.3 Додатковий капітал за планом 63666 тис. грн., факт 63848 тис. грн., відхилення 182 тис. грн. На протязі 2024 року у структурі додаткового капіталу відбувались наступні зміни: відшкодування витрат з нарахування зносу (амортизації) необоротних активів залучених до виконання робочих проєктів ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева» в сумі -259 тис. грн.; відображення витрат капітального характеру (розвиток виробництва - капітальне будівництво ставків - відстійників з підвідними та відвідними трубопроводами) у складі безоплатно переданих об'єктів за робочими проєктами ліквідації шахти «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева» в сумі 63 тис. грн.; роботи капітального характеру на дільниці ГТС, що спрямовані на поліпшення умов праці і техніки безпеки, сума робіт віднесена на розвиток виробництва становить 997 тис. грн.; збільшення додаткового капіталу на різниці в сумі 620 тис. грн. з амортизації переоцінених ОЗ за податковим обліком, за рахунок відображення зазначених витрат у складі нерозподіленого прибутку, та спрямуванням на розвиток виробництва.
- 5.4 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) за планом 7 тис. грн., факт 7 тис. грн. За результатом діяльності протягом 2024 року отримано чистий фінансовий результат – прибуток в сумі 5596 тис. грн., планові показники 4859 тис. грн. Розподіл та використання прибутку на ДП «КШЗ» здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану з урахуванням вимог Господарського кодексу України від 16.01.2003 №436-V (із змінами та доповненнями), Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 №1213 «Про затвердження Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій і Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.12.2006 за № 1363/13237. Розподіл чистого прибутку протягом 2024 року становить:
- залишок нерозподіленого прибутку на початок звітнього періоду 17 тис. грн., планові показники 17 тис. грн.;
 - нараховані до сплати відрахування частини чистого прибутку, усього 4476 тис. грн., у тому числі державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями до державного бюджету 4476 тис. грн. На виконання Порядку відрахування до

державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 №138 (із змінами згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2020 року №349 - 80 % чистого прибутку перераховується до Державного бюджету України), враховуючи що за результатом діяльності протягом 2024 року отримано чистий фінансовий результат – прибуток в сумі 5596 тис. грн., планові показники 4859 тис. грн., відповідно відбулось відхилення планових та фактичних показників з нарахування до сплати відрахування частини чистого прибутку: план 3888 тис. грн., факт 4476 тис. грн.;

- розвиток виробництва план 920 тис. грн., факт 1060 тис. грн. в тому числі: роботи капітального характеру - будівництво ставків - відстійників з підвідними та відвідними трубопроводами у складі безоплатно переданих об'єктів за робочим проектом ліквідації шахти «Гігант» в сумі 63 тис. грн., план 31 тис. грн.; роботи капітального характеру на дільниці ГТС, що спрямовані на поліпшення умов праці і техніки безпеки, сума робіт віднесена на розвиток виробництва становить 997 тис. грн., план 889 тис. грн. Відхилення виникли внаслідок спрямування прибутку за напрямком фактичних витрат, з урахуванням отриманого чистого прибутку за 2024 рік;
- виплати за колдоговором (винагороди, премії, поховання, тощо) план 61 тис. грн., факт 70 тис. грн. Згідно ст. 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 р. №1045-XIV, Колективного договору ДП «КШЗ» між адміністрацією та трудовим колективом, адміністрація зобов'язується відраховувати профспілковому комітету ДП «КШЗ» кошти на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу. Протягом 2024 року загальна сума за розрахунком відрахування профспілковому комітету ДП «КШЗ» коштів на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу згідно Колективного договору становить 64 тис. грн. Також, у 3 кварталі 2024 року підприємством надано одноразову допомогу працівникам підприємства на покриття витрат пов'язаних з похованням, не пов'язаних з нещасним випадком, загальна сума становить 6 тис. грн. Протягом звітнього періоду на ДП «КШЗ» відсутні випадки настання нещасного випадку (травми), що спричинив(ла) середні або тяжкі тілесні ушкодження працівнику або його смерть, що сталися з вини підприємства у процесі виконання працівником трудових обов'язків. Відхилення виникли внаслідок спрямування прибутку за напрямком фактичних витрат, з урахуванням отриманого чистого прибутку за 2024 рік;
- залишок нерозподіленого прибутку на кінець звітнього періоду 7 тис. грн., планові показники 7 тис. грн.

III. Ризики, що мали вплив на діяльність ДП «КШЗ»

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 11.01.2018 №7 «Про затвердження Методики оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки», за результатом аналізу фінансово – господарської діяльності ДП «КШЗ» у 2024 році, встановлено 3-й ранг ризику **внаслідок впливу зовнішніх факторів, що мали негативний вплив на повноту отримання підприємством доходів та понесених витрат.**

- 1. Забезпечення виконання робіт відповідно до затверджених проєктів «Ліквідація ш. «Гігант», «Обґрунтування ліквідації ш. «Саксагань» та «Ліквідація ш. «Першотравнева»**

У 1998 році Кабінетом Міністрів України з метою збереження власної (унікальної) рудної бази металургійної та хімічної промисловості, подолання негативних демографічних і соціально-економічних наслідків та запобігання незворотним процесам у навколишньому середовищі Кривбасу та зонах діяльності гірничо-хімічних підприємств Львівської області прийнято постанову від 02.03.1998 № 258 «Про спеціальний режим реструктуризації гірничо-рудних підприємств Кривбасу, гірничо-хімічних підприємств Яворівського і Роздольського «Сірка» та Стебницького «Полімінерал» Львівської області».

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.1998 № 258 Міністерству промислової політики України було доручено здійснення робіт з ліквідації збиткових шахт «Гігант», «Саксагань», «Першотравнева», РУ ім. Кірова.

З метою подолання негативних соціально-економічних наслідків, запобігання незворотним процесам у навколишньому природному середовищі, збереження сировинної бази металургійного комплексу та прискорення структурної перебудови у Криворізькому басейні Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 23.11.1998 № 1847 «Про подальшу реструктуризацію підприємств з підземного видобутку залізної руди у Криворізькому басейні».

На виконання вищевказаних постанов відповідно до чинного законодавства розроблені та затверджені наступні робочі проекти:

1. Робочий проект «Ліквідація шахти «Гігант» розроблений в 1998 році інститутом ДП ДПП «Кривбаспроект». Проект затверджений Наказом Державного комітету промполітики України від 08.06.2001 року №238 (зі змінами), кошторисною вартістю – 220,21 млн. гривень.

Робочим проектом передбачено ряд природоохоронних заходів, до складу яких входять екологічна реабілітація та рекультивація земель, відвалів та рекультивація хвостосховища ЦЗФ шахти «Гігант» з високою вартістю обслуговування та водовідвідної каналу. Так, як скид шахтних вод шахти «Гігант» та шахти № 1 ім. Артема проводиться в хвостосховище, для можливості осушення хвостосховища проектом передбачено будівництво ставків-відстійників з підводящими та відводящими трубопроводами;

2. Робочий проект «Обґрунтування ліквідації шахти «Саксагань» розроблений інститутом «Кривбаспроект» в 1997 році. Проект затверджений наказами Мінпромполітики України від 22.03.2001 року №113 та від 31.08.2010 № 422, загальною кошторисною вартістю – 135,8 млн. гривень.

Робочим проектом передбачено ліквідація шахти «Саксагань», як одиниці з видобутку залізної руди, ліквідація аварійних будівель та споруд, не задіяних в процесі водовідливу, відселення мешканців селища Карнаватка, садиби яких попали в зону зсуву земної поверхні від проведення в минулому гірничодобувних робіт, знесення садиб та благоустрій територій, екологічна реабілітація та рекультивація земель та відвалів в зоні проведення ліквідаційних робіт;

3. Робочий проект «Ліквідація шахти «Першотравнева», розроблений інститутом ДП ДПП «Кривбаспроект» та ДП «УкрНДПРПромтехнологія» в 1998 році. Проект затверджений наказом Мінпромполітики України від 06.11.2001 року №192, кошторисною вартістю – 85,4 млн. гривень.

Робочим проектом передбачена ліквідація як виробничої одиниці шахти «Першотравнева» з видобутку залізної руди та перехід шахти в спеціальний режим гідрозахисту діючих підприємств і селитебних територій від затоплення. Після реалізації значної частини основних фондів стороннім споживачам, проектом передбачена ліквідація аварійних будівель та споруд, дезактивація території після проведення ліквідаційних робіт, екологічна реабілітація та рекультивація земель.

На виконання наказів Мінпромполітики України від 25.06.2004 № 315 «Про створення Державного підприємства «Кривбасшахтозакриття», від 28.01.2005 № 38 «Про ліквідацію ДП «Кривбасреструктуризація» та від 17.03.2006 № 104 «Про ліквідацію ДГУ «Кривбасгідрозахист» на підставі актів приймання-передачі передано на баланс ДП «КШЗ» основні засоби, залучені до виконання зазначених робочих проєктів.

Разом з об'єктами основних засобів на підставі актів приймання-передачі на баланс ДП «КШЗ» передано земельний відвід загальною площею 411,4542 га (шахта «Гігант» площею 45,6611 га, балка Свистунова площею 300 га, шахта «Саксагань» площею 0,6301 га та шахта «Першотравнева» площею 65,1630 га) та об'єкти незавершеного будівництва.

З метою збереження державного майна від руйнування та розкрадання, подолання негативних соціально-економічних наслідків, запобігання незворотним процесам у навколишньому середовищі міста Кривого Рогу, як центрі гірничорудної промисловості, ДП «КШЗ» необхідно здійснювати постійні поточні витрати (заробітна платня, податок на землю (землі шахт, які підлягають ліквідації), відкачка поверхових стоків та дренажних вод хвостосховища) на його утримання за робочими проєктами ліквідації.

Фінансування робіт за проєктами, в період з 1998 по 2014 роки включно, здійснювалось виключно за рахунок коштів Державного бюджету України. Виконавцем проєктних ліквідаційних робіт є ДП «КШЗ».

Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28 грудня 2014 року №79-VIII визначено, що з 01.01.2015 року до видатків, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим і обласних бюджетів, належать видатки (ст. 90 п.7) на виконання - програми природоохоронних заходів місцевого значення, заходи з проведення лабораторно-діагностичних, лікувально-профілактичних робіт бюджетними установами ветеринарної медицини, спів фінансування (50 відсотків) проєктів ліквідації підприємств вугільної і торфодобувної промисловості та витрат на утримання водовідливних комплексів у безпечному режимі, проєкти реструктуризації та ліквідації об'єктів підприємств гірничої хімії, підземного видобутку залізної руди, консервації ртутного виробництва, утримання водовідливних комплексів.

Впродовж 2015-2024 років, з метою вирішення нагальної потреби щодо включення видатків до обласного бюджету на реструктуризацію підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу по ДП «КШЗ» за робочими проєктами шахт Гігант, Саксагань та Першотравнева, ДП «КШЗ» неодноразово зверталось з відповідним обґрунтуванням до Дніпропетровської обласної державної адміністрації, Дніпропетровської обласної ради, Мінекономрозвитку України, Мінекономіки України, Мінфін України, Криворізької міської ради, Дніпропетровської регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, Комітету Верховної Ради України IX скликання з питань екологічної політики та природокористування, проте, на теперішній час питання залишається невирішеним.

ДП «КШЗ» протягом 2015 – 2024 років, відсутнє в будь якій мережі, як обласного так і державного бюджетів, із статусом – одержувач бюджетних коштів, рахунки в органах казначейства не відкривались, фінансування з державного та місцевих бюджетів підприємству не надходило, відповідно з 01.01.2015 по теперішній час фінансування робіт за робочими проєктами не здійснювалось.

Згідно Указу Президента України від 24 лютого 2022 року №64 «Про введення воєнного стану в Україні» з 24 лютого 2022 року по всій Україні введено воєнний стан.

Наша країна у стані війни. Сьогодні у інформаційному просторі багато джерел та сповіщень, деякі сайти органів державної влади тимчасово працюють з великими перебоями та не мають можливості надавати актуальну інформацію.

Так, за період 2015-2024 років фактичні поточні витрати за робочими проєктами ліквідації, по ДП «КШЗ», частково відшкодовані за рахунок коштів отриманих від

господарської діяльності в загальній сумі 24721932,56 гривень за рахунок коштів отриманих від господарської діяльності, а саме: з метою запобігання соціальної напруги на підприємстві в повному обсязі виплачено заробітну платню в сумі 13612382,26 гривень працівникам підприємства залучених до виконання робочих проєктів ліквідації (оплата праці з нарахуваннями), заборгованість з оплати праці з нарахуваннями взагалі по підприємству відсутня; погашені витрати в повному обсязі з виконання робіт по тимчасовому перекриттю ствола шахти «Об'єднана» в сумі 43668,00 гривень; частково відшкодовані витрати з податку на землю в сумі 10006414,15 гривень та з будівництва ставків-відстійників з підвідними та відвідними трубопроводами (податок на землю, електроенергія) в сумі 269652,78 гривень; погашені в повному обсязі інші витрати (матеріали, оформлення земельних ділянок, витрати з компенсації мешканцям с. Карнаватка за рішенням суду, тощо) в сумі 789815,37 гривень.

З огляду на зазначені обставини, враховуючи відсутність будь-якого фінансування як з обласного так і державного бюджетів (в т.ч. на податок на землю, оплату праці тощо) ДП «КШЗ» перебуває у най критичному фінансовому становищі, яке виражається в неповному та несвоєчасному виконанні грошових зобов'язань перед місцевим бюджетам. Так, станом на 01.01.2025 року підприємство має податковий борг з земельного податку у розмірі 46632070,32 грн. (виключно внаслідок відсутності фінансування за бюджетною програмою протягом 2015-2024 років), який ДП «КШЗ» не тільки не має можливості погасити, а й який постійно збільшується у зв'язку з нарахуванням податковим органом пені та штрафних санкцій за несвоєчасну сплату.

Даний фактор ризику є незалежним від ДП «КШЗ», проте безпосередньо впливає на діяльність та фінансові результати підприємства.

2. Ризики, що мали вплив на основну діяльність ДП «КШЗ» з виконання послуг по транзиту, прийому та акумуляції шахтної води і промислових стоків підприємств Кривбасу в ставок-накопичувач б. Свистунова та щорічного скиду в ріку Інгулець, відповідно затвердженого Регламенту

Основним видом господарської діяльності ДП «КШЗ» є виконання послуг з відведення, акумуляції та скиду шахтної води гірничорудних підприємств підземного Кривбасу. Відведення шахтної води в ставок-накопичувач балка Свистунова є безперервним виробничим циклом.

В Криворізькому залізорудному басейні одночасно експлуатується 18 родовищ, які розробляються відкритим та підземним способами. В басейні діє 8 шахт з підземного видобутку залізорудної сировини, які ведуть гірничі роботи в особливо небезпечних підземних умовах на глибинах 800 - 1500м та паралельно з підземними гірничодобувними підприємствами діє 5 великих гірничо-збагачувальних комбінатів, які ведуть видобуток та переробку руди у 10 кар'єрах на глибинах 250-450м.

В 90-х роках минулого століття, в період економічного спаду, в Кривбасі була зупинена виробнича діяльність 6 шахт. З метою недопущення затоплення виробничого простору діючих шахт та втрати доступу до запасів залізних руд, державою, було прийнято низку рішень про переведення 3 шахт в режим «сухої» консервації з підтримкою постійного режиму гідрозахисту (відкачки підземних вод з надр). Ще 3 шахти, які не мали гідравлічного зв'язку з іншими шахтами та відпрацювали запаси залізних руд, було закрито і ліквідовано. Відкачку підземних вод з них було припинено.

Діючі гірничорудні підприємства Кривбасу та ті що працюють в режимі гідрозахисту, щорічно, відкачують на поверхню до 40 млн.м³ підземних вод (шахтні, кар'єрні), серед яких 16-17 млн.м³ високомінералізовані шахтні води.

Максимальні можливості по використанню підземних вод у зворотних циклах гірничорудних підприємств Кривбасу граничать на рівні 28-30 млн.м³ на рік. Решта 11-12

млн. м³ надлишків зворотних вод щорічно акумулюється і тимчасово утримується в ставка-накопичувачу шахтних вод. Ємність ставка-накопичувача не дозволяє прийняти та з акумулювати весь обсяг надлишків зворотних вод, що призводить до переповнення цієї гідротехнічної споруди, порушує правила її експлуатації та безпеки, а також спричиняє аварійний стан споруди.

Саме через переповнення ставка-накопичувача шахтних вод виникає реальна загроза настання надзвичайної ситуації (аварії) на ставка-накопичувачу, насосних станціях і трубопроводах загальної системи перекачки шахтних вод, шахтних водовідливих. Інших вільних ємностей, придатних для тимчасової акумуляції шахтних вод, в Кривбасі не існує. За таких умов, в Кривбасі виникає ризик припинення відкачки підземних вод, і як наслідок зупинки роботи гірничорудних підприємств з підземного видобутку залізорудної сировини.

В разі зупинки відкачки підземних вод в Кривбасі створюються умови для виникнення низки некерованих техногенних катастроф пов'язаних з зупинкою та затопленням діючих шахт, відпрацьованого підземного простору (підземних порожнин від вилучення залізорудної сировини) з регіональним підняттям рівня високомінералізованих підземних вод, забрудненням верхніх водоносних горизонтів і поверхневих водоймищ, з масштабними зсувами порушених порід та земної поверхні. Виникнення такої надзвичайної ситуації призведе до порушення екологічної рівноваги на значній території та спричинить загрозу різним важливим сферам господарської діяльності та суспільного життя не лише у Кривбасі, а і за його межами.

З метою недопущення виникнення низки надзвичайних ситуацій і техногенних катастроф, як у Кривбасі, так і за його межами, пов'язаних з відкачкою, використанням та тимчасовою акумуляцією значної кількості підземних вод, виникає необхідність у щорічному впровадженні заходів зі скиду надлишків зворотних вод в р. Інгулець.

Щорічний дозований (регульований) скид надлишків зворотних вод, передбачений загальним проектом відводу, використання та скиду надлишків шахтних вод Кривбасу, здійснюється в чітко визначений міжвегетаційний період (листопад - лютий), з розбавленням зворотних вод до рекомендованих норм якості води у контрольних створах розташованих нижче місця скиду. Після скиду надлишків зворотних вод впроваджуються безпрецедентні заходи з ліквідації наслідків скиду, шляхом виконання промивки русла річки Інгулець. Такий вид діяльності за певних умов є потенційно небезпечним для довкілля, оскільки при періодичному скиданні високомінералізованих надлишків зворотних вод неможливо дотриматися діючих норм якості води для поверхневих вод. Але, попре все, він є виправданим заходом тому, що впроваджується виключно з метою недопущення виникнення більш серйозних та масштабних наслідків техногенного характеру.

Здійснення скиду надлишків зворотних вод гірничорудних підприємств Кривбасу, в першу чергу, спрямоване на недопущення виникнення низки надзвичайних ситуацій (аварій) і техногенних катастроф на потенційно небезпечних об'єктах та надає єдиної реальної можливості здійснювати експлуатацію цих об'єктів на безпечній межі, тобто у такому стані коли відсутній неприпустимий ризик пов'язаний із заподіянням непередбаченої шкоди для життя і здоров'я людини, матеріальних об'єктів, навколишнього середовища, у стані захищеності населення та об'єктів довкілля від небезпеки.

Умови скидання шахтних, кар'єрних та рудникових вод у водні об'єкти підприємствами, що відкачують їх з надр, або мають їх накопичувачі, встановлені статтями Водного кодексу України від 06.06.1995 № 213/95-ВР.

Скидання високомінералізованих шахтних вод у поверхневі водні об'єкти має здійснюватися згідно з індивідуальним регламентом відповідно до Водного кодексу України від 06.06.1995 № 213/95-ВР.

У разі, якщо скиди призводять до перевищення гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин у водних об'єктах, а їх відсутність призведе до аварії на

гідротехнічних спорудах (ставку – накопичувачу високомінералізованих шахтних вод) або спричинить низку надзвичайних ситуацій регіонального масштабу через припинення відкачки шахтних вод з затопленням відпрацьованого простору, а також зумовить значних економічних збитків та соціальних наслідків у зв'язку з зупинкою гірничорудних підприємств з підземного видобутку залізорудної сировини, рішення про їх скид приймає Кабінет Міністрів України.

Саме кризовий (аварійний) характер скиду та специфічні умови його проведення (тимчасове перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у водному об'єкті), в термін з 1 листопада поточного року по 01 березня наступного року, сформувавши передумови для отримання у відповідності до Водного кодексу України від 06.06.1995 № 213/95-ВР опосередкованого дозволу Кабінету Міністрів України на здійснення такого скиду на підставі індивідуального регламенту.

Згідно чинного законодавства, скид шахтної води в річку Інгулець здійснюється відповідно Регламенту скиду надлишків зворотних вод гірничорудних підприємств Кривбасу виключно при наявності Розпорядження Кабінету Міністрів України офіційно оприлюдненого.

Невиконання планового скиду шахтних вод, передбаченого Регламентами, відбувається виключно внаслідок несвоєчасного прийняття розпоряджень Кабінету Міністрів України, в результаті якого зменшена фактична тривалість скиду, як наслідок відбувається втрачання доходів підприємства.

З метою запобігання виникненню аварійної ситуації на гідротехнічних спорудах Криворізького басейну, зокрема такої, що може виникнути внаслідок бойових дій, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України «Про скидання надлишків зворотних вод у р. Інгулець у 2023-2024 роках» від 19 січня 2024 року №42-р, фактичний скид шахтної води, запланований з 01.01.2024 року, розпочато з 25.01.2024 року, і внаслідок відсутності станом на 29.01.2025 року розпорядження Кабінету Міністрів України «Про скидання надлишків зворотних вод у р. Інгулець у 2024-2025 роках», у 4 кварталі 2024 року скид шахтної води, не з вини ДП «КШЗ», не виконано взагалі.

Даний фактор ризику є незалежним від ДП «КШЗ», проте безпосередньо впливає на діяльність та щорічні фінансові результати підприємства.

Враховуючи викладене, при своєчасному та в повному обсязі виконанні скиду шахтних вод, передбаченого Регламентами, при наявності фінансування за робочими проектами ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева» на сплату податку на землю ДП «КШЗ» мало би 5-й ранг ризику - низький рівень ризику.

Директор ДП «КШЗ»

Віталій БЄЛІК

Головний інженер

Михайло ТИЩЕНКО

Начальник економічного відділу

Наталя МАНЕЛЮК

Головний бухгалтер

Юлія НАЗАРЕНКО

Провідний юрист-консульт

Оксана ІСКРУК